

Delphi onderzoek naar een indeling van kernbegrippen bij vormen van leiderschap

Lectoraat Leiderschap & Identiteit in het verpleegkundig domein

Voor het onderzoek naar leiderschap richt het lectoraat zich op klinisch, professioneel en moreel ethisch leiderschap; zie ook de inaugurele rede:

<https://www.nhlstenden.com/onderzoek/leiderschap-identiteit-het-verpleegkundig-domein>

Onder klinisch leiderschap wordt de invloed verstaan die verpleegkundigen uitoefenen in de uitvoer van zorg en die direct effect heeft op de uitkomsten van de patiëntzorg, zoals risicopreventie van vallen, decubitus etc.

Bij professioneel leiderschap gaat het om professioneel gedrag, beroepsontwikkeling en uitdragen waar het vak voor staat.

Met moreel-ethisch leiderschap wordt bedoeld dat verpleegkundigen een voorbeeldrol hebben in het maken, beargumenteren en uitleggen van keuzes om 'het goede' te doen in hun handelen. Waarden als privacy, rechtvaardigheid en vertrouwen zijn hier van belang maar ook het bewustzijn van de afhankelijke positie van de patiënt.

Om te onderzoeken hoe verpleegkundigen leiderschap tonen in hun handelen, maken we in het lectoraat gebruik van de kernbegrippen die

beschreven staan in het nieuwe opleidingsprofiel van de hbo verpleegkundige. Ieder kernbegrip beschrijft een competentie en tezamen vormen ze de zeven CanMEDS rollen van het verpleegkundig handelen. Om hierbij ook onderscheid te kunnen maken naar klinisch, professioneel en moreel-ethisch leiderschap is een Delphi onderzoek opgezet. Zo kunnen we de bevindingen van het onderzoek naar wat MCL-verpleegkundigen verstaan onder leiderschap in de kernbegrippen koppelen aan die drie vormen van leiderschap en daar concrete voorbeelden bij geven.

Tien deskundigen op het gebied van het opleidingsprofiel en verpleegkunde, waaronder docent verpleegkundigen en verplegingswetenschappers, zijn gevraagd om de 24 kernbegrippen in te delen bij de drie vormen van leiderschap. De onderstaande tabel laat het resultaat zien. De kernbegrippen waarvan het merendeel vond dat deze bij een bepaalde vorm van leiderschap hoorde, is blauw gearceerd. Bepaalde kernbegrippen hangen dus duidelijk samen met één vorm van leiderschap en sommige hangen samen met twee of zelfs drie vormen van leiderschap.

Kernbegrippen	Klinisch leiderschap	Professioneel leiderschap	Moreel-ethisch leiderschap
Klinisch redeneren	9	2	5
Uitvoeren van zorg	9	2	6
Zelfmanagement versterken	9	3	6
Indiceren van zorg	9	5	5
Persoonsgerichte communicatie	7	5	7
Inzet informatie- en communicatie technologie (ICT)	5	8	4
Professionele relatie	7	8	9
Gezamenlijke besluitvorming	8	3	9
Multidisciplinair samenwerken	9	8	7
Continuïteit van zorg	8	3	4
Onderzoekend vermogen	10	9	8
Inzet EBP	9	9	6
Deskundigheidsbevordering	2	10	3
Professionele reflectie	5	10	10
Morele sensitiviteit	5	0	10
Preventie gericht analyseren	9	0	3
Gezond gedrag bevorderen	8	0	6
Verpleegkundig leiderschap	8	10	9
Coördinatie van zorg	6	3	2
Veiligheid bevorderen	9	9	6
Verpleegkundig ondernemerschap	0	8	2
Kwaliteit van zorg leveren	9	9	10
Participeren in kwaliteitszorg	6	9	4
Professioneel gedrag	8	10	9

